

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DERÉKI ANTAL

FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

Egyesüljünk!

Mi a társadalom?

Az egyed alapítja a családot; a családok összetartozósága, tömörülése, szükségleteiben, vágyaiban, törekvéseiben, küzdelmeiben egymásra való utalása, támaszkodása, képezi a társadalmat, melynek egyetlen helyes és igazi célja az, hogy úgy az egyes embernek, mint a családnak is, különféle ferdeségeit, hiányait, hibáit, bűneit és nyomorát megszüntesse, orvosolja és megadással elviselhetővé tegye; hogy úgy az egyes embernek, családnak, társadalomnak és ezek utján magának az államnak is az életét, helyzetét és sorsát megjavítsa, megnemesítse.

A társadalom tehát egy szorosán összefűzött lánchoz hasonlít, melynek egyes kapcsait az egyén, a család képezi, míg teljes egészében államalakul; mert valamint a család erkölcsi kötelekkel egymáshoz kapcsoló egyénekből, úgy a társadalom családokból, az állam pedig egymásra utalt társadalmakból áll.

A egyesek jólléte a családok jóllétét, a családok jólléte a társadalom jóllétét, a társadalom jólléte pedig magának az államnak jóllétét, boldogulását és ezáltal függetlenségét és tekintélyét is biztosítja. Egészséges és minden természeti behatásokkal, elemi és erkölcsi csapásokkal szemben biztosan megküzdő társadalmat csak úgy és akkor lehet alakítani, ha a társadalom megteremtésére, az egyén a családban bizonyos erkölcsi alapot nevelt; mikor az egyén — a fajfentartás ösztönén kívül, — határozott erkölcsi irányt visz a család megalapításába; mikor a család minden hajítását olyan irányban neveli, hogy beleoltsa azt a nemes eszmét, azt a határozott tudatot, hogy embertársaival szemben a krisztusi tanok legelsőbbje: az általános emberszeretet legyen életutjának és létének általános uralkodó vonása és érzelme. A szülő a gyermekre, a gyermek a szülő és testvérré, testvér a rokonra, — rokon a barátokra terjessze ki szeretetének melegét és ez a családi láng, terjedjen családról családra, hogy fényével és hevélével majdan a társadalommá erősödött családokat, államalkotó hatalmas oszlopokká nevelje. A társadalom tehát, —

az emberiség nagy családját egyesítve — állammá alakul, mely viszhatóságában aztán a tapasztalatok gazdagságával megerősödve a társadalmat, a családot és az egyént van hivatva nagy alkotásaival boldogítani.

A társadalom fejlesztését, erősítését és kiépítését a családnál kell kezdeni; a gyermekek-nél, a kiknek érintetlen tiszta lelkülete olyan mint a viasz, mely a behatásoknak ellentállni képtelen, de idomítható a saját legjobb akaratunk szerint; a társadalom gyógyítását a legifjabb generációnál kell kezdeni, megértve vele, hogy milyen alkotó részét képezi az egyén a társadalomnak és az államnak. Ezt a fokozatos fejlődésre alapított nagy, de eredményében hálás munkát már a gyermek nevelésnél kell kezdeni; a gyermek lelkére, szívére, kedélyvilágára gondos ellenőrzést kell gyakorolni és megtanítani, hogy játszópajtása ha kunyhóban, vagy fényes selyemágyban született is, egyenlő vele, — egyenlő tulajdonokkal, hajlamokkal, jogokkal és kötelességekkel bír és hogy gyermek és gyermek, ember és ember között nincs különbség, valamennyi a társadalmi rend ellen vétséget el nem követ, oly vétséget mely emberi méltóságát megalázza és ezzel okot szolgáltat a társadalom megvető, sujtó és elkülönítő ítéletére. Ha a véletlen folytán jó módban született és minden kényelemben növekedő gyermek, már a családi tüzhelynél és az iskola falai között is megtanulja, hogy a vele egyutat járó iskolát látogató, foszlányosabb ruhába öltözött kis társa egészen egyenlő vele, ha ezt a tanítók fogékony lelkecskéjébe nevelik, ha otthon is megtudják és megakarják vele értetni, hogy annak a szükölködő kis társának milyen rosszul esik, ha a másik érzetű vele születése előkelőségét, anyagi helyzetét előnyét, akkor belopózik szívébe az emberszeretet gyökerét ver, kicsirázik és egy egész életen át társadalomalkotó, nemes gyümölcsöt érlelő terebélyes fává növekedik. A családban és az iskolában kell kezdődnie, annak a nagy államalkotó szociális munkának, mely az egyén egyenlő értékét és érvényesülését a társadalomban, a társadalom és állam javára biztosítja.

A társadalom fertőző betegsége és nagy bűne, embertár-

saink kicsinylésében, saját egyéniségünk tulbecsülésében, fitogtatásában, elkülönítő törekvésükben rejlik; pedig az élet minden fázisában meggyőződhetünk és azt hiszem ez bizonyításra sem szorul, hogy a megélhetés nehéz harcában, szigorúan — minden szükségleteinkben — egymásra vagyunk utalva. Izoláltan, elkülönítve, a társadalom egy osztálya sem találja meg szükségletének, megélhetésének feltételeit és épen ezért osztályokra, kasztokra, klikkekre osztani, nemcsak a társadalom, de önmagunk ellen is elkövetett nagy hiba, — nagy bűn.

A társadalmi félszepségek elosztatására, — a szakadékok, mélységes áthidalására, a különböző osztályok egyesítésére, tömörülésére kellené városunkban is, minden józan erkölcsi alapra helyezkedő polgárnak törekedni. Csak a kezdet látszik nehéznek; ha megindul az akció, akkor utjában mint a lawina ellenállhatatlan gyorsasággal terjed és növekszik és észrevétlenül beáll a kívánt álaásos eredmény; azt a példa is könnyen igazolhatja. Most például városunkban, az egyének hamis és tulzott ambíciója áll leginkább a társadalom tömörülésének útjában; az egyéni hiuság, a feltűnési viselkedés, a saját egyéniségének előtérbe tolésa, akaratának minden áron való érvényre emelése, sok szép és nemes eszmét fojtott már el csirájában, mert inkább feláldozzuk a másokban fogamzott legszébb eszme diadalát is, semhogy másnak engedjük át az ebből ráharamló dicsőséget; szóval képtelenek vagyunk egyéniségünket a közjó szolgálatában, a közös érdeknek alárendelni. Így forgácsolódnak szét az erők, a helyett, hogy egymást támogatva, intenzív akcióra képesek lennének.

Nézzük meg, a közelebb lefolyt műkedvelői előadással egybekötött táncvigalmat; miben rejlett nagy anyagi és erkölcsi sikernek elvitázhatatlan szép eredménye? *A társadalom lelkes tömörülésében*; abban a páratlan és minden dicsőre méltó előzenésben, mellyel egyrészt a Szent-Antal és a Protestáns egyház elnökségei az ugyanazon napra hirdetett jótékony estélyeit más napokra halasztotta, másrészt pedig az egész társadalmat egy cél felé összpontosította és egybe olvasztotta a legelőkelőbb köröket, a kereskedelem, ipar és néposztály tömegével; ez növelte

az anyagi és erkölcsi sikert egyaránt; ez legyen a jövő irányadója és ebből vonják le a kételkedők azt a tanúságot, hogy szétforgácsolt, szétválasztott társadalommal sem jótékony, sem közhasznú, közérdekű ügyeket győzelemre és eredményre vezetni nem lehet.

Ma nekem, — holnap neked!

Ne zárkózzunk, ne tartózkodjunk, ne szakadjunk el egymástól! A születés, az ész és tudomány arisztokratái, keressék az utat, az érintkezést, az összetartozandóság meleg kötelékét a kereskedelem, ipar, nép és polgári osztály előkelőségeivel és kölcsönösen egymásra hatva, egymást támogatva, áldásos és nagy eredményeket érünk el nemcsak társadalmi, de állami életünkben is. Omoljon le a válaszfal, mely embert az embertől, polgárt a polgártól eddig elválasztotta, — emeljük fel az alsóbb rétegeket tudásunkhoz, ne zárkózzunk el előlük, mikor bizalommal, szeretettel közelednek felénk; a mi polgártársaink, a mi népünk érettségének, tisztességtudásának és kimondhatjuk bátran intelligenciájának is egyik legfényesebb bizonyítékát nyújtotta a vasárnapi napon, midőn nemcsak a művészet iránt való határozott szép érzékének, de társadalmi tisztességének is elvitázhatlan jelét adta, midőn egy olyan impozáns estélyt rendezett, melyen társadalmunk előkelősége is, nemcsak otthonosan, de a mint észlelhettük, jól és kedélyesen érezte magát. És ha ez a példa követőkre talál, — ha minden jótékony, közérdekű és közhasznú ügy támogatására, az egész társadalom egyöntetűen részvételre sorakozik, bizonyosak vagyunk benne, hogy sok olyan szép és megvalósulásra való eszme jut majd diadalra, melyet eddig épen a társadalom szétzüllése, betegsége, hibája és bűne nem engedett érvényre emelkedni.

Vasárnap.

Ne keressük, ne kutassuk, kié volt az eszme, kié volt az érdem, kit illet az elismerés a múlt vasárnapon tartott, fényes anyagi és erkölcsi sikerű estélyért, de örvendjünk mindannyian, mert a siker elérésére, a jótékony cél szolgálatára úgy a rendezőség, mint a nagy közönség, úgy a közreműködők, mint a nézők egyaránt szövetkeztek és ennek eredményeként, bírái és referensi tisztünkben csakis az elismerés meleg szavaiban adhatunk kifejezést.

Zsufolt ház, kitünő műkedvelői elő-

adás, erkölcsi alapon álló szép és való életből merített darab, előadás után általános széles jókedv, kedélyesen társalgó asztaltársaságok, a különböző társadalmi osztályok önkéntelen történet tömörülése, — ezek voltak az est jellemző vonásai. És a midőn ezt örömmel, jóleső érzéssel konstatáljuk, csak az az üröm vegyül a meglepedés poharába: miért nem volt ez már így a múltban és miért ne lehetne, miért ne maradna ez így a jövőben? Olyan egyszerű, olyan könnyű volna nálunk minden jótékony, minden közhasznú és közérdekű intézménynek egyenlően sikert biztosítani, ha az erők és tényezők tömörülének és karöltve egy cél felé irányítanak a társadalom figyelmét, és nem támadna soha irigység, vetélkedés, egyéni hiúság a szép és a jó érvényesülésének az útjába.

E rövid elmélkedés után bátran átengedhetjük magunkat az események egyszerű leírásának, mert éppen az általános elismert és városzerető örömmel fogadott siker, felment bennünket a sablonos udvariasságtól, no meg talán attól a vádtól is, mintha tollunkat az elfogultság, vagy a műkedvelőkkel szemben kötelező dicséret vezérelné.

Az estély eszméje fölünk és nálunk fogamzott meg; városunkban csak nemrég alakult meg a Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdíjgyuletének 138-ik fiókpenztára, melynek áldásos célját mi ismertettük, mi ajánlottuk a legmelegebben polgártársainknak, minek eredményeként az egyetlen alig három hónapi fennállása alatt máris több, mint száz tagja van; ennek a fiatal egyetlen támadt az az eszméje, hogy eddig szegényes pénztára gyarapítására, — mely első sorban a munkára képtelen tagoknak jogait akként véli biztosítani, ha egy segélyalapot teremtet oly célból, hogy a tagok ideiglenes munkaképtelensége esetén a tagdíjakat és heti befizetéseket lehetővé tegye és így egyleti jogait biztosítsa, valamint az esetleg elhalálozott tagok özvegyeit és árváit támogatja; rövid tervezetek után egy táncvigalommal egybekötött műkedvelői előadás megtartása határozottat el, mely első alakjában csak azért támasztott kételyeket, mert az ilyen előadások nemcsak nagy költségeket rónak a rendezőségre, de őszintén szólva, már a múltból sem bírták egy a nagy közönség bizalmát, hogy erre némi siker kilátásában támaszkodni lehetett volna; másrészt meg eddig éppen a különféle egyéni hiúságok számbavétele nélkül alig lehetett olyan műkedvelői erőket csoportosítani, akikkel a közönség igényeit kielégítő előadást lehetett volna tartani; azonban minél nehezebbnek látszott a kivétel, annál jobban lelkesedett a választmány és a rendezőség az eszméért, mely végre hosszú fáradozás után megteremtette gyümölcseit és összehozta a néhány lelkes fiatal lányból és ifjúból, — segítségül hívva néhány régi próbált erőt, — az az ambiciózus kis műkedvelői csoport, mely a vasárnapi előadást olyan nem várt fényes sikerre vezette.

A darabról magáról — nagyon közel fekvő okoknál fogva — kritikát mi nem mondhatunk, mert jóakaróink könnyen ránk foghatnák, hogy: „minden cigány a maga lovát dicséri”; mint krónikások egyszerűen megjegyezhetjük, hogy a mintegy ezer emberből álló közönség óriási tetszéssel fogadta, nagy figyelemmel hallgatta, állandó derült hangulattal kísérte a humoros részeit és nagy és mély megilletődéssel szemlélte a nagy drámai jeleneteket, melyek után a szerzőt többszörösen szólították a lámpák elé. A közreműködőkről, mint műkedvelőkről nagy általánosságban csak azt jegyezhetjük fel, hogy egy jól fegyverezett vidéki szintársulat sikeresebb előadásának színvonalára tudtak felemelkedni, úgy hogy előadásuk összhangját a legkisebb hiba se zavarta meg, amiben kétségtele-

nül a szakavatott rendezőnek is nagy része volt. Legelől vezetett a kedves és kecses Bartos Teréz, a ki határozott színészi hivatottságának adta ugy énekekben, mint játékokban tanujelét és nyílt színen is gyakran kapott jól megérdemelt hatalmas tapsokat; de igaztalanok lennénk ha az elismerésből nem egyformán adoznánk Hodor Margitnak, Mayer Margitnak, Trattner Ilonkának és Csizsár Erzsinek is, akik egyenként és egyenlő lelkesedésükkel és kiváló alakításukkal feleltek meg nehéz szerepüknek; a férfiak közül Mészáros Zoltán, Szántó Ferenc, Novák János, ifj. Szemerjai Károly, Lányi Andor, Nagy Gusztáv és Varga Zoltán szolgálták rá a nagy tapsokra, melyekben a közönség részesítette őket; külön elismeréssel és dicsérrel tartozunk Szakács Miklósnak, a ki Gábor nagy és nehéz szerepét az előadás előtt két nappal vette át és mégis közmelegedéssel játszotta végig. Az aratókarban részt vevő hölgyek és ifjak is, jó kedvvel, lelkesen énekeltek. — Az előadás láthatatlan jó szelleme, a minden jótékony célnál szívesen működő Fischer bácsi volt, ki ezuttal is, nagy önmegtadással a sugó szerepére kárhoztatta magát; pedig helyzetet most az is nehezítette, hogy ez a derék műkedvelő csoport ezt a nagy drámai művet tízenkét nap alatt tanulta be. — A közönség zsúfoiáig megtöltötte a termet és örömmel konstatáljuk, hogy ezuttal társadalmunk előkelősége is kivette részét a mulatásból, mely a kora hajnali órákig fesztelen jó kedvvel folyt le. Az előadás, a választmány büszke lehet az elvitázhatatlan szép erkölcsi és anyag sikerre, melyből ki kell juttatnunk Blajer és Novák uraknak a külön elismerést, a miért az előadás érdekében olyan önzetlenül fáradoztak. Azzal fejezzük be tudósításunkat, hogy adjon Isten városunk minden jótékony intézményének ehhez hasonló szép sikert és anyagi eredményt.

Gazdasági Egyletünk választmánya

Ugron Ákos főispán elnöklete alatt hétfőn d. e. 10 órakor tartotta meg havi rendes ülését, melynek legfőbb tárgya a február 28-án és március 1-én Székelykeresztúrtól megtartandó erdélyi magyar fajta tenyészállat kiállítás és vásár rendező bizottságának megválasztása és a díjak kifizése volt.

A rendező bizottság elnöke: Ugron Ákos egyleti elnök, alelnöke: Ugron Zoltán nagybirtokos, tagjai: Gálffy Kálmán, Bartha Gábor, Jakabházi Samu és Gábor, Lőrinczi Lajos, Jéddi Tamás, Gagyi László, Biró Dénes, Vitányi Miklós járási állatorvos.

Bíráló bizottság A) nagytenyésztők bikáinál: Gyárfás Endre elnök, Daniel Lajos, Balácsi Sándor, Jéddi Tamás, Zonda József és az E. G. E. kiküldötte; B) kistenyésztők és községek bikáinál: Ugron Gáspár elnök, Máthé Pál, Vitányi Miklós, Gagyi Lajos, Soó István, Ferencz József és az E. G. E. kiküldötte; C) borjas teheneknél: Kassai Ákos, Dénes Samu járási állatorvos, Sándor Gergely, Ravasz Miklós, ifj. Balácsi István, Szabó Gábor; 3 és 2 éves üszöknél: Szabó István elnök, Perényi Jenő járási állatorvos, Szentannai Samu gazdasági szaktanár, ifj. Simó János, Szentábrahám László Gergely, Tóth Károly.

Díjazások az A) csoportnál az O. M. G. E. tiszteletdíja és 100 K, 100, 80, 60 és 50 K-ás díjak; a B) csoportnál az E. G. E. díja 100 K, 80, 60, 50, 40, 2 éveseknél 50, 40, 20 és 15 koronás díjak.

Mindenik bíráló bizottság a helyszínen magát kiegészítheti. A tehén és üszőpénzdíjakat csak kigazdák

kaphatják, nagytenyésztők dicsérő oklevelet nyernek.

A kiállítás ideje alatt a vármelegében működő négy fadaragótanfolyam készítményeiből szintén kiállítás lesz. A legjobb munkásokat dicsérő oklevéllel tüntetik ki. A tárgyak megbirálására Dr. Damokos Andor alispán elnöklete mellett Péter Ferenc és Salamon Kálmán műfadaragómaster kéretnek fel. E bizottság két gazda taggal kiegészítheti magát.

Ezeket kivül a vasuti teherkocsik hiányára, a munkakereslet és munkaadás nyilvántartása, az országos jellegű munkásegyletek helyi csoportjai, valamint a gazdasági munkásközvetítés tárgyában érkezett miniszteri leiratokat tudomásul vették. Eszterházy László gróf „Az óra már éjfélűt ütött” jellegű röpiratának intencióját, melyben az idegen munkások behozatalát elítéli, de a tényleges szolgálatban levő katonaságot a sztrájk vagy munkáshiány esetén való felhasználásra ajánlja, a választmány helyesnek találja és e szellemben a kormányhoz feliratot intéz. Hasonló módon pártolja a komárom-vármegyei gazd. egyesület feliratait és a hevesvármegyei g. e.-nek munkás- és cselédkérdésben hozott határozati javaslatát is.

Gagyi Lajos gazdaköri elnök azon kérését, hogy ellene az egyesület, mint gazdaköri elnök ellen vizsgálattal indítson, a választmány, minthogy ez hatáskörén kívül esik, nem tejesítheti.

A Hazai Általános Biztosító Részvénytársaság azon ajánlatát, hogy az egyesületi tagok biztosítása után a tagoknak 20 százalékos engedményt ad, a választmány tudomásul veszi és a tagoknak hírlap útján tudomására hozza.

Több tárgy nem lévén, az ülés véget ért s a jegyzőkönyv hitelesítésére Szabó Gábor és Zonda József kérettek fel.

Gazdakörök rovata.

Tejszövetkezetek jövedelmének fokozása. A megyénkben levő összes tejszövetkezetek vajkészítésre vannak berendezve. A vajkészítéssel a tejet literenként télen 12 fillér, nyáron 10 fillér árban tudják értékesíteni. Tekintettel azon körülményekre, hogy a tejszövetkezetek tehén állománya legnagyobb részt magyar fajta, ezen tehének kevés, de zsiros tejet adnak. — Tekintettel, hogy megyénkben télen a tehennel nagyon kevés répa takarmányoznak, a tej zsirtartalma nagy. Biztosra lehet venni, hogy a jobb tejelő tarka tehének száma szaporodni fog. A répa termelése és takarmányozása évről-évre emelkedni fog. Így sokkal több lesz a tej, de nem lesz oly zsiros, mint jelenleg. A midőn ezen állapot bekövetkezik, a tejet évi átlagban a vaj készíttéssel nem lehet 10 fillérnél magasabb áron értékesíteni.

Gondolni kell tehát előre a tej jobb értékesítésére.

A tehéntejet a sajt készíttéssel jobban lehet értékesíteni, mint a vaj készíttéssel. — Hazánkban sok uradalom van, hol a tehéntejből sajtot készítenek. — A tejszövetkezetek közül a mosoni kezdte meg a sajt készíttést.

Ezen szövetkezet készíti az „óvári sajtot”. Az óvári sajt kerek alakú, 5 kgr. nagyságú, 100 liter tejből átlag nyári hónapokban lehet készíteni 10.03 kgr. sajtot. — A tej zsirtartalma a midőn 100 liter tejből 10.03 kgr. óvári sajt készült, átlag 3.02 százalékos volt. Ilyen tejet vajkészíttéssel 8 fillérnél nem lehetne magasabb áron értékesíteni.

Az óvári sajtot nagy mennyiségben 1 K 50 f., kicsinyben 1 K 60 f. árban értékesíthetik. — Bécsben, Budapestben oly sok vevője van az óvári sajtnek, hogy a megrendelést nem képesek kielégíteni.

A halászi tejszövetkezet a mosoni mintájára bevezette a sajt készíttést

és négy nyári hónap alatt a tiszta jövedelmét 1232 K 80 fillérrel fokozta. — Minden liter tejet 4.63 fillérrel értékesített magasabb áron. — Megyénkben is van olyan tejszövetkezet, mely naponta 300 liter tejet dolgozik fel. Ezen tejmennyiséget ha óvári sajtá dolgozná fel, 4.64 fillérrel értékesíthetné magasabb áron a tejet literenként, mi naponta 13 K 92 fillért tesz ki. Napi bevételét tehát 13–14 koronával tudná növelni egy oly szövetkezet, mely most 300 liter tejből vajat készít, ha a vaj helyett sajtot készítené.

Tény, hogy a sajt készítéséhez ügyes és szakképzett munkás kell. Az óvári sajt készíttést 6 hét alatt a magyaróvári tejkisérleti állomásnál megtanulhatja egy ügyes munkás. A sajt készíttéséhez szükséges kevés berendezés és egy megfelelő pince. — Van még egy nehézsége a sajt készíttésnek, hogy a készíttés napjától csak 6 hét múlva érett piacképes a sajt. Azonban eltartható 3–4 hónapig is. A tejszövetkezet a mostani szokás szerint minden hónap végén fizeti a tej árát. A sajt készíttésnél azonban csak úgy lehetséges, ha a sajt készíttésre előleget vesz fel. Éppen ezért a sajt készíttés oly községekben, hol hitelszövetkezet van, könnyen megoldható, mert a tejszövetkezet a hitelszövetkezetektől vehet kölcsönt s így a tej árát a jelenlegi szokások szerint fizetheti.

Értelemesebb vezetőikkel és tagokkal bíró tejszövetkezetek önmaguk ellen vétkeznek, ha továbbra is a csekély hasznat hozó vajat készíttik, a midőn a jövedelmezőbb sajtot is lehet készíteni egy kis akaraterevel.

Mozduljanak meg a tejszövetkezetek, tegyenek valamit önjerejükben is, ne várják mindenben az állam vezető és segítő kezét. Az erdélyi városokban manapság is majdnem minden kereskedő külföldről hozott sajtot árul, mert nem kap hazait. A sajt készíttésével az idegen országban készült sajtokat ki lehetne szorítani és így a magyar pénz a magyar gazdák zsebében maradna. — Gyári, ipari termékekért úgy is milliókkal adozunk a külföldnek, legalább mezőgazdasági termékekért ne engedjük a magyar pénzt a külföldi gazdáknak.

Egy éves ménésikók vásárlása.

Darányi földmívelésügyi miniszter felhívja azokat, a kiknek legalább is négy jószármaz, erős csontú, szabályos testalkotú, saját nevelésű egyéves ménésikójuk van s azokat az államnak eladni kívánják, hogy ebbeli szándékukat a helynek és utolsó postának, a hol a csikók állanak, valamint a csikók származásának, magasságának, színének és árának pontos megjelölésével 1 koronás bélyeggel ellátott írásbeli nyilatkozatban legkésőbb 1907. február hó 1-ig jelentésként be, mert ezután érkező bejelentések figyelembe nem vételek.

Cukorrépa termesztők figyelmébe. A Hont és Barsvármegye répatermesztő gazdák körében mozgalom indult meg, melynek célja, hogy egy országos értekezlet keretében megállapodások történjenek arra nézve, hogy milyen feltételek mellett lehetséges, nagyobb kockázat nélkül a gazdának cukorrépa termesztésbe belemenni; továbbá célja pedig, hogy a termesztő gazdákat a cukorgyárak kartelljével szemben, egy szövetségbe egyesítse, mely szövetség a termesztőknek úgy a szerződés kötésénél, mint a répa átvételénél kétszere járjon; ez értekezlet előre láthatólag február hó 10-én fog megtartatni és az előkészítő bizottság felhívja a termesztőket, hogy a szerződés kötésével ne siessenek,

hanem várják be az országos értekezlet megállapodásait.

Szőlősgazdákat és munkásokat. Közölről érdeklő az országos gazdasági kiállításon elismerő oklevelet nyert „Vincellékönyv” című könyv (2. kiadás), mely az összes szőlőmunkákat gyakorlati módon, képekkel szemléltetve adja elő. Megrendelhető 1 korona beküldése mellett bérmentve Vaday József címen Nagyváradon (Utánvétellel küldve 1 K 25 fillérbe kerül.)

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Előfizetőink** közül azokat, kik még hátrálékban vannak, ez uton kérjük tisztelettel régi hátrálékaik kiegyenlítésére és az előfizetés megújítására. Az újabb jelentkező előfizetés esetén készséggel küldjük meg lapunknak ez évben már előzetesen megjelent példányait.

— **Nyílt levél a „Székely-Udvarhely” szerkesztőjének.**

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Becses lapja 1907. évi január hó 13-án annak 4. számában „Megyénk országgyűlési képviselőiről” címen a „Különfélék” rovatában emlékezik meg Udvarhelymegye öt országgyűlési képviselőjéről.

Ezen hirre részemről csak azon egyszerű kijelentéssel élek, hogy képviselői teendőimet hiven és pontosan teljesítettem eddig, mert minden ülésen — kivéve egy ülést, mikor vezérünkkel Kossuth Ferenc miniszter ural Pozsonyba Kossuth Lajos arcképeinek leleplezésére mentünk — elejétől végeig jelen voltam.

Beszámolómat már 1906. évi augusztus hó 26-án megtartottam; azután beteg voltam szeptember, október és novemberben és mégis orvosi tilalom dacára októberben is elutaztam a kerületembe, sőt új évre szándékom volt választóimat meglepni, de az orvosom nem engedett elutazni.

Különböztetett választóim bizonyíthatják legjobban, hogy mit tesztek értük.

Ami a vármegyei és városi függetlenségi és 48-as pártnak Kossuth Ferenc levelének szellemében való szervezését illeti, azt hiszem tisztelt képviselőtársaim is velem egy véleményen vannak, hogy a legelső összehatalkozásunkkor ennek eleget fogunk tenni.

Maradtam hazafias üdvözléssel a tekintetes Szerkesztő urnak késsz hive:

Budapest, 1907. január hó 15-én

Simkó József
orsz. képviselő.

Hibetetlen hírek.

MONDJÁK: hogy az Uránia színház előadásaira már minden jegy elfogyott;

mondják: hogy a héten még egy ember se vágódott hanyatt a járdán;

mondják: hogy a héten egy cselédet láttak katoná nélkül menni az utcán este nyolc órakor.

mondják: hogy a vasárnapi műkedvelői előadáson olyan ember is akadt, a ki unatkozott;

mondják: hogy a fogyasztási szövetkezet részben olyan tagokból

alakul, a kik soha semmitse vesznek hitelbe;

mondják: hogy az Ipartestület megalakítására a héten népes értekezletet tartottak;

mondják: hogy a székelyudvarhelyi dalárda a farsang folyamán nagyszabású hangversenyt rendez.

E hírek valóságáért nem vállal felelősséget — a szerkesztőség.

— **A Polónyi — Halmos-ügy** foglalkoztatja most az egész politikai világot, melynek ennél az országra nézve sokkal fontosabb elintézendő, égető dolgai is volnának. Az egész hajszá ugylátszik a fővárosnak azon klikkjétől indult ki, mely a demokrácia elvének hangzatos jellegje alatt magához ragadta mindazon kétes alakokat, kiket az új korszak, eddig élvezett zsiros falataiktól megfosztott. Az ügy eddigi állapotában részben homályos, részben pedig tisztázatlan, de néhány nap múlva tan már abban a helyzetben lesz az ország, hogy az elintézés nyilatkozatokból terjedő világosság a helyzetet tisztázza és akkor majd a közvélemény és a sajtó is kimondhatja marasztaló, vagy felmentő ítéletét.

— **Tarbuk János** vezérőrnagy, segédtisztjével hetfőn délután az itteni helyőrség megvizsgálására városunkba érkezett és a szerdán délutáni vonattal elutazott.

— **Uj kuriai bírák.** Ő felsége Bochkor Mihály kolozsvári és Hatfaludi István marosvásárhelyi táblabírókat kuriai bírókka nevezte ki.

— **Halálozás.** Székely János, kézdívasárhelyi ev. ref. lelkész, 48-as tüzérhadnagy, az ottani kaszinónak négy évtizeden át volt elnöke, 81 éves korában meghalt. Az érdemekben gazdag elhunytat a református egyházközség költségen kedden temették, az egész város általános részvétele mellett.

— **A kereskedők és kereskedőifjak „Otthon” Egyesülete** vigalmi bizottsága ma csütörtökön 1907. január 17-én az egylet helyiségeiben (Dr Ráczkői-ház) estélyt rendez a következő műsorral: Szaval Avéd Rózsika, felolvas Paschek Viktor. Moudlogot ad elő Csizsár József. Szabad előadást tart Sterba Ödön. Vegül Tombola. Kezdeté fél 9 órakor.

— **Gyöngyélet.** A mult év október havában besorozott ujoncok tegnap, szerdán vonultak be szolgálattételre és nótázásuktól, duhajkodásuktól hangosan viszhangzottak az utcák, mintha a katona élet csakugyan olyan gyöngyélet volna, mint a nótá mondja. Felét a legényeknek katonának viszik, a másik fele Amerikába vándorol, így aztán nem esoda, ha itthon cseléd- és munkáshiányról panaszkodunk.

— **Egy székely iparos új találmánya.** Fazekas Ferenc sepsiszentgyörgyi lakatos-mester egy önműködő vonalzóval ellátott iskolai táblát szerkesztett, a melyet a közoktatási miniszternél bemutatott, a ki leiratban értesítette a feltalálót, hogy találmányát a népiskolák használatára engedélyezte.

— **Fognak a székelyerdők.** A székelyföldi erdőpanamák botránya ugylátszik még nem riasztotta visz-

szá a spekulánsokat a székelyföldi erdők kipusztításától. Legújabbán ismét Stein Izrael gyergyószentmiklósi fakereskedő több társával, négy millió hatvanezer koronaért megvásárolta a gyergyószárhegyi, 18 birtokos tulajdonát képező négyezer-négyszáz holdas erdőbirtokot. Ha így pusztítják, így ölik, így irtják ki bérces hazánk szép erdőit, ma holnap még arnyék sem lesz, hova a koldusbotra jutott székely ember kipihenni a fejét lehajthassa.

— **Nyilvános köszönet** és nyugtázás. A vasárnap tartott műkedvelői előadás alkalmával a jótékony célra felülfizettek: Gróf Mikes János főesperes-plebános és Betegh Pál egyleti elnök 3—3 K, Solymossy Endre egyleti védnök, Sándor István vendéglős, Goitein Gyula (Budapest), Ernst György cukrász és Duka András kir. adóhivatali segéd 2—2 K, Jakabffy Lajos kir. törv. jegyző és Trattner József p. ü. biztos 1,60—1,60 f. Szabó István kir. alügyész, Szibian György vármegyei írodavezető, Hein Pal kereskedő és N. N. 1—1 K Pataky József dályai tanító 60 f. Összesen 23 korona 80 fillér. Fogadják ugy a nemes adakozók, mint az előadásban részt vett összes működő hölgyek és urak, valamint a pártfogását olyan jelentékeny módon megnyilvánított nagy közönség is őszinte köszönetünket és hálánkat a nagylelkű támogatásért. Itt említjük meg, hogy az összes bevétel 659 K és a kiadás 299 K volt s így a jótékony célra 360 K tiszta jövedelem maradt. — A Magyarországi Munkások Rökkant-és Nyugdíj-Egyesülete székelyudvarhelyi 138 i főközpénztárának választmánya.

— **Halálozás.** Felsőboldogasszonyfalvi Benedek Ferenc, a kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbanknak 35 éven át volt tisztviselője, e hó 12-én, 62 éves korában meghalt.

— **Jegyzőválasztások.** A megyénkben legközelebb lefolyt jegyzőválasztások eredményéről egyes esetekben már hírt adtunk, most itt adjuk az eddig választottak teljes névsorát: Szentlászlón Ürmösi Boldizsár Ferenc, Bikafalván Máthé József, Atyhán Szakállas János, Varságon Szenkovits József, Kőröspatakon Nagy Rudolf, Felsőörökön Kiss Jenő, Siklódon Galfy Ádám, Kányádon helyettesnek Elekes Nándor, Ujszékely és Siménfalván Marosi M. választattak meg.

— **Diák bál.** A február hó 2-án tartandó diák-bál előkészületei serényen folynak. Megalakult a rendezőbizottság, melynek tanári elnöke Haáz Rezső; ifjúsági elnöke Szarka Béla, alelnökök: Gönczi Lajos és Sándor Ernő. A meghívók szétküldettek; ki tévedésből meghívót nem kapott és arra igényt tart, sziveskedjék a rendező bizottság tudomására hozni.

— **Statisztikai kimutatás,** a helybeli m. kir. posta- és távirat-távbeszélő hivatal összefoglalómáról az 1906. évről: Utalványbefizetés 12205 drb, 1.700748 korona; utalványfizetés 28766 drb, 14.14021 korona; cheque és takarékbefizetés 15206 drb, 1.420.502 korona; cheque és takarékbefizetés 1135 drb, 404997 korona; távirat és távbeszélő: kapcsolás az előfizetők közt 70564; táviratok díja 8132 korona; távbeszélő előfizetési és beszélgetési díj: 5007 korona; megbízás érkezett 773 drb, 85683 koronában; kiváltott 393 drb, 50312 korona; portó a kocsai postai küldemények után 14039 korona; fizetetlen levelek 237 korona; csomagok 77350; levél 191838; hivatalos 114587; ajánlott levél hivatalos 8138; levelező-lap 129038; nyomtatvány és áruminta 60450; jövedéki bevétel: 76184 korona; kézbesítő illeték, ko-

csiposta: 1395 korona; utalványok 742 korona.

— **Uj beosztás.** Darányi Ignác földművelésügyi miniszter január 1-ével változtatásokat tett a miniszterium beosztásában, nevezetesen a gazdasági, szakosztatási és kísérleti-ügyi intézmények ügyeit a IX főosztályhoz csatolta és ez osztály teendőit, az ahhoz tartozó hegyvidéki és székelyföldi nép fölségítésére irányuló ügyekkel együtt, államtitkári hatáskörrel Balogh Vilmos miniszteri tanácsos vezetésére bízta. A leptéti és birtok földarabolási ügyek főosztályát pedig Tervey Imre miniszteri tanácsos fogja vezetni.

— **A budapesti Uránia** magyar tudományos színház 1907. január 18-án Pekár Gyula „Péncz Ö felsége” 19-én Tormay Cecil „Szirének hazája”, 20-án Strausz Adolf „Az orosz forradalom” című nagyszabású és érdekfeszítő darabokat adja elő városunkban a Budapest-szálló színháztermében. Jegyek már most előre válthatók mind a három előadásra: Betegh Pal és Tarsa könyvkereskedésében Kossuth utca 31. sz.

— **A rom. kath. plebánia templom** belső javítása és díszítésére adakoztak (XV közlemény) László Domokosné 122 sz. gyűjtőben: László Domokosné 5 K. Dr Vass Lajozné 115 sz. ivén: Dr Vass Lajosné 20 K. Gergely Ilonka 35 sz. ivén: Gergely testvérek, Fröhlich Ottó 10—10 K. Révész Cyrill 5 K. Dombay Lajos, Tóth Balázs, Koch Sándor, Török Sándor, Mártonyi L. 1—1 K. Összesen 30 K. Nagy Jánosné 58 sz. ivén: Dávid Gergely, Dávid Lajos 2—2 K. Farkas E., Barkoczy Eliz, Nagy Jánosné 1—1 K. Orbán Dénesné 80 f. Lázár R., N. N., Szakács Józsefné 40—40 f. Lörinc Istvánné 30 f. Összesen 930 K. Özv. Kandó Mózsené 56 sz. ivén: Özv. Kandó Mózsené 5 K. Janecsek Józsefné 1 K, Összesen 6 K. Burnász Erzsike 53 sz. ivén: Burnász Mariska 20 K. Burnász Erzsike 10 K. Dr Burnász Imre, Dr Papp Józsefné 2—2 K. Molnár István, Özv. Molnár Kálmánné, Hügel Lipótné, Özv. Papp Lukácsné, Dr Bilinczy Lajos 1—1 K Összesen 39 K. Dobay Mariska 63 sz. ivén: Anka János 2 K. Tokay Sándor, Keszthely Károly, László Imre, Fröhlich Ottó 1—1 K. Schneider János, Mikecz András 50—50 f. Összesen 7 korona. Spanyol Pálné 31 sz. ivén: Spanyol István 6 K, Soó Ernőné 2 K, Özv. Soó Károlyné 1 K, Soó Domokos 1-10 K, Összesen 10 K 10 f. 8 drb gyűjtőben Összege 126 K 40 f. I—XV. közlemény 11970 K 44 f. Összesen 12096 K 84 f. Fogadják a nemessziv adakozók ez uton is hálás köszönetünket. Székelyudvarhely, 1907. január 6.

Gróf Mikes János, Paschek Viktor, főesperes-plebános, bizottsági pénztárnok, bizottság elnök.

— **Uj lap.** Cseh Lajos szerkesztése alatt „Magyar Határőr” címmel új lap indult meg Nyiszébenben, mely a magyarság ügyét a függetlenségi eszmék hirdetésével a nemzeti törekvések ezen végvárában és főfészékében akarja szolgálni.

— **Az E. M. K. E. vagyona.** Az E. M. K. E. igazgató-választmánya e hó 12-én, Kolozsvárt tartott rendes ülésén, a főpénztári jelentés szerint, az egyesület mult havi forgalma 47.221 K 18 f. volt; ebből készpénz-bevétel 24.627 K 36 f. Összes vagyony december hó 31-én 3.100.693 K 64 fillér.

— **Kinevezés.** A király Péterffy Albert nyaradszeredai járásbírósi albíró az oklándi járásbíróshoz járásbíróvá nevezte ki.

Császárfürdő. Budapest. Nyári és téli gyógyhely a magyar irlgalmarend tulajdona. Elsőrangú kenes hévíví gyógyfürdő; modernberendezésű gőzfürdő kényelmes iszapfürdők, uszodák, török, kő- és márványfürdők; hőlégszénasavas- és villamosvízfürdők. Ivó- és belégzési kura. 200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bérmentve küld. **Az Igazgatóság.**

HAZAI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 A KOSSUTH FERENC által alapított
 udvarhelyvármegyei és Székelyudvarhely városi főkepviselete Betegh Pál és Tarsa János és Tarsa János és Tarsa János által alapított
 van. Megbízható tekintélyes egyének, kik közégű kben képviselőket vállalni hajlandók, sziveskedjenek a főkepviseletnél ezen szándékukat bejelenteni

— **Tanulmány olajfestékek** az összes színárnyalatokban Betegh Pál és Tarsa könyv-, papír-, író- és rajzszekerkeskedésében Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. sz. alatt kaphatók.

SZERKESZTŐI IZENETEK.

B. D. Budapest. Szíves elismerését, üdvözlét köszönjük utóbbi ösztönös viszonzásuk. A másika néve a mi halad, az nem marad.

Sz. I. Kénos. Cikkét annyira titokban tartjuk, hogy a papirkosárba sülyesztettük, nehogy véletlenül napvilágot is láthasson.

R. K. helyben. A ki nem tud arabsul, az ne beszéljen arabsul.

Örszem. Csikszereda. Figyelmét köszönjük, lapunk rendszeren megy.

Kíváncsi helyben. Hogy szeretett képviselőnk miért nem tartott beszámolót és miért nem mozgotta párt érdekében, azt csak ő, meg a jó Isten tudhatja. Talán kiesnyel bennünket? Bezzeg még nem rég elég nagyok voltunk neki és Isten segélyével még nagyobbra is nőhetünk.

H. I. Budapest. Köszönjük és ha terünk megengedi fel is használjuk, de határidőhöz nem köthetjük.

Sz. K. Siménfalva. Köszönjük, de ebben az alakban nem bírja meg a nyomdafestéket.

G. Gy. Etéd. Alkalmilag kivonatban adhatjuk.

CSARNOK.

A székelyek reáltörténete 1562—1691-ig

Írta: Connert János, ford. Balásy Dénes.

(85. folytatás.)

A székelyek emez előjogai ellen az országgyűlés intézett már 1550 után éles támadásokat. Sőt már 1542-ben, tehát előbb is fenyegetőzött a konfiskációval, ha átlépné valaki székely jelentés nélkül Molva és Oláhország felé a határt; ez a fenyegetés azonban nem másra, mint pusztán a kereskedők által szállított árukra vonatkozott.¹⁰ 1557-ben elhatározzák továbbá, hogy felségsértés esetében, in nota infidelitatis, mint a nemesek, a székelyek is vesztítsék életüket, vagyonukat és egész örökségüket.¹¹ E végzés keresztülvitelét azonban 1562-ig az országgyűlésnek nem vették komolyan. Csak a veszedelmes székely támadás levereése után, a segesvári országgyűlésen ujtották meg aztán ezt a határozatot és a büntösökre azonnal fogantatba is vették. „Mint hogy a székelyek — jelenti ki az illető cikkely — bizva az őik régi kiváltságaikban, melyek szerint javaikat és örökségüket nem vesztik el, gyakran föltámadtak a király méltósága és az ország békessége ellen s oly dolgokat merészkedtek elkövetni, melyek miatt országunk nagy károkat vallott, annakokáért mink, hogy ilyen gonoszságok és támadások alapjai kiirtassanak, elhatároztuk, hogy mostantól fogva, mihelyt valaki olyan bünt követ el, miből felségsértésre szokás következtetni, a székelyek is, mint a többi nemesek és hazánk egyéb hívei, felségsértésben marasztalódnak és életüket, jószágukat, örökségüket vesztítsék el.”¹²

A fejedelem a fölkelésben részes harmadik rendbe tartozókra nézve kiszabta az ezen országgyűlésen megállapított büntetést. Azonban javaikat nem koboztatta el, hanem jobbágyaivá tette őket, miközben korábbi birtokaikat csaknem mindenütt jobbágybirtokul hagyta meg nekik; viszont nem csekély terjedelmű székely szántókat és réteket vártöld gyanánt Várhegy és Udvarhely váraihoz kapcsolt. A megbüntettek közül sok székelyt a fejedelem később (csak 1566 után) a primorok rendjének¹³ adományozott el és az adománylevelek csak 1569-től fogva tartalmazták rendszeren ezeket a szavakat: „cum toto ac omni jure nostro regio.”¹⁴

Ezzel az országgyűlési végzéssel, adományozással és elkobzással ki-

lőn azután a jus regium hatálya a Székelyföldre is terjesztve és azt nem csupán a jobbágyokba tett harmadik rend birtokára, hanem a primorokra és a lófökre is alkalmazták később gyakran.

Báthori István kormányra léptekor próbát tettek a székelyek eme jus regium felfüggesztésére. Folyamodásukra, mely szerint János Zsigmond előtt a Székelyföldön oly földbirtokra, melyet örökösödési jog alapján bírtak, jus regium nem alkalmazható, utasítottak, hogy bizonyítsák azt be és ha ez nekik majd sikerül, úgy azok, kik 32 éven át telkeik zavartalan birtoklásában voltak, abban tovább is meg fognak hagyni. De ha meg van a törvény szerint a jus regium, úgy azzal az állapottal elégedjenek meg.¹⁵ Jus regium alatt a szónak legtágabb értelmében a király adományozási jogát értjük azon örökségi birtokra nézve, mely felségsértés vagy örökös nélküli elhalálozás esetében a fejedelemre szállt át.¹⁶ Minthogy pedig a harmadik rendnek jobbágy-ságba tevése s birtokainak jobbágybirtokká való átalakítása, nem a jus regium, hanem egy külön országgyűlési végzés alapján történt, annál fogva érthető, mikor Báthori István azt jelenti ki, mely szerint az ő kormányra lépte előtt „igen kevés, talán egy kettő kapta csak a maga birtokát jus regium alapján.”¹⁷ S jóllehet a harmadik rend eladományozása nem a jus regium, de a segesvári országgyűlés határozata alapján történt, mégis ez a végzés szolgált bázisul a fejedelem örökösödési jogának a Székelyföldön oly birtokra, mely magszakadás vagy felségsértés következtében lett gazdátlaná.

(Folyt. köv.)

Kiadja: Betegh Pál és Tarsa újságkiadó intézet.

Egy szert bevenni,

mely csak ideiglenes hatással bír épp oly céltalan, mintha kifáradt lovakat ostorozunk. Másképp áll a dolog azonban, ha oly szert veszünk, mint például a Scott-féle Emulsió, mely a legjobb csukamájolajból alfoszorsavas méz és nátron hozzáadásával készül és az egész test szervezetét gyorsan és állandóan erősíti, úgy, hogy a legrövidebb idő alatt a gyöngeségi tünetek elmúlnak teljesen és helyükbe erőteljes egészség és új akaraterő lép. Mint erősítő szer gyöngye, vézna gyermekek és lábadozók részére a Scott-féle Emulsió teljesen egyedül áll a maga nemében. A Scott-féle Emulsió összehasonlíthatatlanul hatásosabb és győgyerejében gazdagabb, mint a közönséges csukamájolaj.

A SCOTT-féle EMULSIÓ valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

Dr. BUDAI EMIL

„Városi gyógyszerháza” BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 f.

Kapható minden gyógyszerárban.

Bérbeadó Székely-Udvarhely város határában 36 hold mezei szántó, 22 hold mezei kaszáló 1 hold 200 négyszögöl lakó szántó, 4 hold réti kapáló, 3 hold belsőség szántó házzal, 1 hold kaszáló belsőség házzal, esetleg birtok testenként külön is hasznosítható. Egyezkedni lehet Kovács Domokosnál Székelyudvarhelyen, Szt. Imre-u. 56. sz. a.

Szaktelemények

az Esterházy cognacról:

A magy. kir. műegyetem borászati laboratoriuma által hivatalosan megvizsgált és általunk tudomásul vett vizsgálatok alapján az

ESTERHÁZY COGNACOT

betegjeinknél alkalmaztuk és azt sikeresen használva mint kitűnő minőségűt és a francia cognacokkal vetekedő a legjobban ajánljuk.

Dr. Tauffer Vilmos egyetemi tanár.
Dr. Kétly Károly egyetemi tanár.
Dr. Stiller Bertalan egyetemi tanár.
Dr. Réczey Imre egyetemi tanár.
Dr. Pertik Ottó egyetemi tanár.
Dr. Kétly Károly egyetemi tanár.
Dr. Angyán Béla egyetemi tanár.
Dr. Poór Imre egyetemi tanár.
Dr. Báron Jónás kir. tanácsos, egy. tanár.

Az Esterházy cognac

minden előkelő fűszer- és csemegekereskedésben kapható.

Eladó ház. Székelyudvarhely, a Bálint-utca 8. szám alatt levő ház — vidékre való költözés miatt — azonnal eladó 2600 forintért. Bővebb értesítést ifj. Dávid Domokosné aszszonytól Küküllő utca 31. szám alatt (Szombatfalva városrészben) nyerhetni.

Hazai biztosító intézet egy tisztességes tüzöltszerzőt keres magas jutalék mellett. Cim a kiadóhivatalban.

Kiadó lakás. Szent Imre-utca 54. sz. alatt egy kőház 3 szoba, konyha, 2 pincével és nagy kerthelyiséggel kiadó. Értekezni lehet Zakariás Antalnál.

Irnokokat keresek

kik lehetőleg németül is írni olvasni tudnak: **szép írással!** Kereskedelmi képzettséggel, keresk. iskolákat végzetten vagy gyakorlati — kereskedelmi — ismeretekkel bírók, vagy irodákban már alkalmazva voltak — **nem nagy igényűek.** — kik jövőjüket akarják megalapítani, **ajánlkozzanak** — kizárólag — **írásban**, melyhez egyszerű másolatban mellékeljék bizonyítványaik másolatát, eddigi foglalkozásaik leírását, **fizetési igényüket**, sürgősen.

KONCZ ÁRMIN.

Meleg sósfürdő.

A Gergely-féle Sósfürdőn hetenként **hétfőn, szombaton és vasárnap** meleg sósfürdő kapható.

Kiadó lakás, mely áll 3 szoba, kamra, külön udvarral stb. hozzátartozóval folyó évi április 24-től kiadó. Cim Soha Aladár, Attila-u. 13 sz. hátulsó kapu.

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bormagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

A M. KIR. SZŐLŐTELEPEKEN TERMELT

és a budafoki m. kir. pincemesteri tanfolyan által kezelt s a m. kir. földművelésügyi miniszter támogatásával létesített borértékesítő osztályából a

magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetk. székelyudvarhelyi fiókjánál

(Kossuth Lajos utca 27. szám alatt)

egy palack **BOROK** legolcsóbban mint hordó kaphatók.

Megrendelésre bármely faj palack borok hozhatók. Vételnél hordóért literenkint 13 fillér letét adandó. Hordók 3 hónapon belül sértetlen tisztán állapotban, a székelyudvarhelyi pincéhez szállítást levonva, a felszámlított áron visszavételnek.

KÜHNE E. mezőgazdasági gépgyár bizományi raktára.

Képes levelezőlapok, finom hazai levélpapírosok dobozokban és doboz nélkül nagy választékban kaphatók

BETEĞH PÁL ÉS TÁRSA

könyv-, zenemű- és papírkereskedésben Székelyudvarhely. **Névjegyek** izléses kivitelben készíttetnek.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszser, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **köszvényél, csúznál és meghűléseknél**, bedörzsölésképpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegygyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlánhoz”,

Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.